

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. V. Solvuntur Objectiones contra 2. conclus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

cum Magistro Sententiarum l. 1. dist. 38. §. quid ex prædictis etc. S. Augustinum intelligendum, non de scientia qualicunque, sed de scientia approbationis (de qua num. 283.) quæ est complexum ex scientia, & decreto Divino, quod decretum est aliqua causa remota actuum, saltem bonorum; adeoque illud complexum etiam est causa. Hinc futura ideo sunt; quia à DEO sciente approbantur, vel decernuntur: non autem ideo pro priori decernuntur; quia sunt; & in hoc saltem complexo, tanquam in aliquo priori, possunt videri absolute futura: qua ratione aliquando melius videtur salvari, quomodo scientia, quæ præscientia dici possit, sit causa futurorum. Sed huius solutionis intelligentia clara supponit multa infra exponenda. Interim sufficit responsio prior, juxta quam scientia simplicis intelligentiæ, sicut potest dici scientia visionis ex num. 359. ita potest etiam dici aliquando præscientia, seu scientia prævia.

Ad 1. conf. om. maj. dist. min. scientia simplicis intelligentiæ non videt futura sub ratione futurorum, conc. mi. sub ratione possibilium, neg. mi. & conf. ad prob. neg. ant. aliam definitionem dedimus num. 283. Angelicus autem plus non dicit, quàm quod purè possibilis non sint objectum scientiæ visionis strictè talis: non autem, quod existentia, vel futura omnino non sint objectum simplicis intelligentiæ, ne quidem, si considerentur ut possibilis. Ad 2. conf. neg. conf. S. Doctor ibi tantum vult, dari connexionem inter ista duo, quod scilicet actus absolute futuri sint præciti, & prædestinati; nam intentum ejus est probare, actus illos, præsertim primum & initialem fidei, & ultimum, seu completivum perseverantiæ, debere prædestinari, & vi prædestinationis gratuitæ à DEO tanquam sua dona prævideri: unde ait, quod, si actus illi non sint ita prædestinati, etiam non præsciantur: quod verum est, in hac præsertim providentia, in qua nullus actus bonus absolute elicitur, qui non prius sit prædefinitus, seu prædestinatus: consequenter etiam nullus ante prædestinationem eliciendus prævidetur. Ex hoc autem non sequitur, quod, quando actus prædestinatus est, tantum in prædestinatione videri possit, & non alio modo, seu etiam in seipso; quia & in seipso, & simul etiam in prædestinatione videri potest.

365. Dices 5. S. Gregorius lib. 20. moral. c. 23. ait. Nam & quæque sunt, non ab æternitate ejus ideo videntur; quia sunt: sed ideo sunt, quia videntur. & lib. 32. cap. 6. Non existentia videndo creat: existentia videndo continet. Resp. S. Gregorium hos textus prorsus incidenter ponere. Primo loco ejus intentum est probare, nihil respectu DEI esse præteritum, aut futurum, sed omnia esse præsentia; hinc rectè Vasquez tom. 1. disp. 68. c. 6. num. 43. respondet, S. Pontificem non negasse, ideo futura à DEO cognosci; quia futura sunt, sed negasse, ideo cognosci; quia præsentia sunt; cum physicè ab æterno non sint. Neque dicit S. Greg. ideo futura esse; quia cognoscuntur: sed ideo esse præsentia: quare loquitur de præsentia intentionali, cujus causa formalis est cognitio DEI; ideo enim sunt res intentionaliter præsentis; quia cognoscuntur.

Nec objicias, juxta nos S. Doctorem primum

sumere illud sunt pro physicè existunt: & secundo pro intentionaliter existunt; nam nisi secundo loco ita accipiat, planè fallum est, creata esse ab æternitate; quia nihil est physicè ab æternitate: primo autem loco debet intelligi esse physicum, vel objectivum; aliàs etiam illud, quæque sunt, deberet intelligi intentionaliter, quod videtur non esse ad mentem S. Patris. Adde, nemini debere videri ineptam hanc transitionem ab uno statu ad alium; cum in comparatione æternitatis cum temporalibus sæpe similes explicationes fieri soleant, vel debeant.

Altero loco agit S. Pater de eo, quomodo DEUS recordari possit, cum respectu ipsius nihil sit præteritum, nihil abiens: sed omnia ipsi semper præsto sint: & subjungit textum objectum sine ulla alia probatione, vel explicatione, qui tamen non potest accipi literaliter; nam videndo non creat DEUS, cum dudum ante creationem omnia videat: sed nec propriè ea continet videndo, nisi intentionaliter: quare metaphoricè iterum exponi potest de existentia intentionali, quatenus rebus, physicè non existentibus, confert visione, tanquam creatione metaphorica, esse intentionale: existentia autem, quæ continentur physicè ab immensitate, vel omnipotentia, per visionem continentur intentionaliter. Hic sensus videtur etiam posse colligi ex aliis verbis ibidem positis: *Omne quod est, per hoc illi præsto est, quod in ipso est*: nihil enim creatum existit in DEO formaliter: sed tantum, vel eminenter ratione omnipotentia, de qua S. Gregorius non loquitur, vel intentionaliter ratione scientiæ.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones contra secundam conclusionem.

366. **O**B. 1. Aristoteles 1. per h. c. 6. & S. Thomas in eundè lect. 13. docent, neutram propositionem ex contradiatoriis de futuris contingentibus habere determinatam veritatem: ergo DEUS non potest futura contingentia cognoscere in se ipsis. Resp. dist. ant. docent, neutram habere determinatam veritatem in causis, conc. ant. in seipsis, subdist. per statum, & ad quare, seu concretivè existentem, conc. ant. per ampliationem, vel denominativè existentem, neg. ant. & conf. Textum Aristotelis totum quantum refert S. Thomas lect. citata §. sed quod non potest, quem pro more satis obscurum ibidem exponit, atque ait, aliquid esse verum hoc modo, quo est: & addit, futurum non esse: ex quo infert, illud nec verum esse: quod tantum intelligi potest sic, ut non habeat veritatem actu existentem, & quidem adæquatè sumptam; nam inadæquatè, seu denominativè sumpta veritas, quæ consistit in ipsa propositione nunc existente, actu de præsentia datur: & neque nos dicimus, in hoc sensu propositiones de futuro habere determinatam veritatem adæquatè per statum, sed solum secundum partem, scilicet secundum cognitionem; nam secundum alteram partem, scilicet secundum objectum habent eam tantum per ampliationem. Sic Aristotelem expo-

ponunt etiam Capreolus, dictus Parer Thomistarum, cum aliis gravissimis viris apud Martinez *controver.* 3. disp. 3. sec. 4.

367. Affert deinde S. Thomas aliam existentiam futurorum de presenti, scilicet existentiam in suis causis: & quia hæc existentia in causis contingentibus non est determinata; insuper etiam (ut paulò antè dictum ex S. Thoma) aliquid est verum eo modo, quo existit, hinc futura, adeoque etiam propositiones de illis, non habent determinatam veritatem in causis. Sed & hoc concedimus; quia plùs non significat, quàm causas, in se præcisè, & quantum ad naturam suam spectatas, non esse determinatas, sed indifferentes ad effectum, adeò, ut inspiciendo præcisè ipsas, non possit in iis videri effectus. Si velles dicere, etiam has propositiones: *Causa producet effectum: Causa non producet effectum:* esse contradictorias, adeoque unam determinatè esse veram. Resp. hanc determinationem non provenire ex sola natura causæ, quæ ad neutrum ex his determinata per se est; sed aliunde, sive ab extrinseco, sive ab intrinseco determinatur: quod non impedit, quo minùs causa in se, & ex se sit indeterminata. Nota, has propositiones non dicere solas causas, sed etiam consignificare ipsos effectus: & habere eundem sensum, ac si positivè ita ponerentur: *Effectus producet à causa: effectus non producet à causa:* unde determinatio ad veritatem non est à causa, sed ab effectu, qui in seipso videtur, ut per causam ex natura sua indifferentem producendus.

368. Dices. Si hæc propositiones sunt determinatè veræ, non sunt contingentè veræ: hoc est contra nos: ergo. prob. ma. Non sunt indifferentè veræ: ergo nec contingentè. Resp. dist. maj. si hæc propositiones sunt determinatè veræ determinatione, seu necessitate antecedenti, conc. ma. si tantum determinatione, seu necessitate consequenti. neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. ad prob. dist. eodem modo ant. non sunt indifferentè veræ indifferentia antecedenti. neg. ant. consequenti. conc. ant. & neg. conf. Necessitas aut determinatio antecedens, non autem consequens, opponitur contingentia ex num. 341. determinatio autem antecedens est determinatio in causa necessaria, quæ non datur circa futura contingentia. determinatio consequens est determinatio in seipso, sive ex suppositione rei ipsius, qua posita non potest res simul non esse. Unde res dicitur determinatè existere per actualem suam existentiam: & contingens, seu indifferens esse per compossibilitatem cum existentia, vel non existentia ratione causarum indifferentium.

Si quæras, per quid causa indifferens ad agendum fiat determinata. Resp. formaliter fieri per ipsum effectum, seu actionem productivam; hæc enim est forma determinatè denominans agentem: efficienter autem, seu in genere physico fieri determinatam, vel à natura sua, aut à principio necessitante: vel, si sit agens liberum, à se ipso, per suam virtutem electivam se determinante.

369. Ob. 2. Si propositiones de futuro contingentè essent determinatè veræ, vel falsæ, ideo essent; quia contradictoria non possunt simul esse vera, vel falsa: hæc ratio nihil probat: ergo. prob. min. Contradictio non magis

determinat ad veritatem unius partis, quàm alterius: sed tantum indeterminatè, & confusè ad alterutram: ergo hæc ratio nihil probat. Resp. dist. maj. ideo, tanquam ob rationem adæquatam, neg. maj. tanquam ob rationem inadæquatam, conc. maj. & dist. min. hæc ratio sola nihil probat. conc. min. adjuncta alia ratione. neg. min. & conf. ad prob. min. conc. ant. neg. conf. Ex vi contradictionis tantum inferimus, aliquam propositionem debere esse veram: dein addimus, in statu reali non posse dari suspensionem utriusque, adeoque aliquam debere esse determinatè veram, seu futuram, quam, licet nos sæpe non cognoscamus, DEUS tamen cognoscit.

Dices 1. Hæc propositio: *Neceste est, alteram ex contradictoriis de futuris contingentibus esse veram:* vera est, quamvis veritas in neutram determinatè cadat: ergo etiam hæc propositio: *Aliqua ex illis contradictoriis est determinatè vera:* vera esse potest, quamvis in neutram veritas determinatè cadat. Resp. retorquendo argumentum in propositionibus de presenti: *Neceste est Petrum nunc sedere, vel non sedere. & Petrus nunc sedet: Petrus nunc non sedet.* In forma neg. conf. & paritatem. Summulistæ nōrunt, propositionem primam esse in suppositione confusa; quia significatur necessitas, cui possunt subvenire plures causæ: alteram verò esse in suppositione disjunctiva, in qua debet prædicatum de aliquo determinato verificari.

370. Dices 2. Ergo una propositio est necessariò vera: hoc non potest admitti: ergo. prob. illatum ex Goneto *disp. 4. de scientia DEI art. 4. §. 4. num. 120.* Quod futurum est ex vi oppositionis contradictoriæ, est necessariò futurum; quia hæc oppositio est causa necessaria: sed una propositio esset futura vera ex vi dictæ oppositionis: ergo. Resp. neg. illatum, ad prob. dist. maj. quod est determinatè futurum propter illam oppositionem, tanquam rationem adæquatam, conc. maj. quod est tantum indeterminatè futurum propter illam oppositionem, tanquam rationem inadæquatam. neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. ratio responsionis habetur ex num. 369. Neceste est quidem, unam determinatè esse veram: sed unam præ alia veram esse, est tantum contingens.

Dices 3. Antecedenter ad decretum DEI jam datur necessitas, ut non utraque ex contradictoriis sit falsa: ergo debet una esse vera antecedenter ad decretum DEI: hoc est contra dicta num. 351. Resp. retorqueo argum. in propositionibus de presenti: *Petrus sedet nunc; Petrus non sedet nunc:* quæ sunt contradictoriæ eodem modo ante decretum DEI: intellige prioritate præcisiva, seu præscindendo à decreto. In forma dist. conf. una indeterminatè, & confusè sumpta. conc. conf. determinatè sumpta. neg. conf.

371. Dices 4. Etiam ante decretum DEI non potest aliquid indeterminatum dari à parte rei. Resp. ante decretum DEI non potest quidquam ex contingentibus à parte rei existere, aut futurum esse. Hinc ex duabus propositionibus contradictoriis de contingentè futuro nulla est contingentè vera. Si ulterius urgeas, non posse utramque, vel neutram esse veram. Resp. antecedenter ad decretum veram esse propositionem negativam, non tamen contingentè, sed necessariò; quia necessarium est, ut antecedenter ad decre-

decretum DEI Petrus non sedeat, & Antichristus non sit peccaturus. Hinc etiam ista propositio: *Antecedenter ad decretum DEI Antichristus non peccabit contingenter*: est necessariò vera: & negatur in ea non tantum peccatum, verum etiam contingentia. Sed neque admittitur, quod in quocunque signo rationis aliqua ex contradictoriis sit determinatè contingenter vera.

Hoc tamen verum est, quod antecedenter ad decretum DEI detur necessitas, ut pro signo posteriori una ex duabus contradictoriis sit determinatè contingenter vera: at pari ratione datur etiam necessitas, ut DEUS ponat aliquod decretum, sive decernens, sive permittens existentiam objecti affirmati, vel eam excludens: nisi tamen velis, posse aliquid excludi à DEO per puram omissionem liberam, de quo hic non disputo; si enim hoc fieri possit, tunc antecedenter ad exercitium positivum libertatis Divinæ, attamen post exercitium negativum, posset aliquid absolute esse non futurum, & consequenter etiam aliqua ex contradictoriis, scilicet negativa, esse contingenter vera: nihil tamen posset post puram omissionem esse futurum; quia non potest dari libertas creata, nisi DEUS eam positivè velit producere; cum omnipotentia Divina non producat effectus DEO liberos, nisi à volitione DEI determinetur. Posito autem decreto, una ex contradictoriis est vera, altera falsa pro quolibet instanti reali; quia sicut pro nullo instanti reali potest dari suspensio omnis exercitii liberi Divini, ut DEUS neque velit, neque permittat, neque impediatur effectum: sic etiam pro nullo instanti reali potest dari status indeterminationis effectus. Unde etiam, quando dicitur: *antecedenter ad decretum*, non intelligitur status realis in aliquo tempore, sed tantum status præcisivus, in quo res antecedenter consideratur in statu possibilitatis, & indifferentiæ ad existendum, vel non existendum: & nondum consideratur ut habens pro suo tempore causas, à quibus producatur, & per quas extrinsecè, atque causaliter futura sit, de qua re fusè agit Martinez de DEO scientie *controv. 2. disp. 2. sec. 2.*

Dices 5. Ex hoc sequitur, quod determinatio ad veritatem propositionis ultimò stet in decreto DEI. Resp. dist. illat. quod stet determinatio formalis, neg. determinatio causalis, subdist. in propositionibus affirmantibus aliquid de effectibus causarum necessariorum. om. affirmantibus aliquid de effectibus causarum liberarum. neg. illat. Determinatio formalis stat in ipso effectum, vel ejus negatione. Determinatio causalis in causis necessariis potest transmitti, quod ultimò reducat in DEUM, vel ejus decretum: at non in causis liberis; nam vel supponitur dari decretum indifferens: & hoc non trahit post se effectum, quamvis iste decretum præsupponat; adeoque decretum est causa indifferens, quæ non determinat: vel supponitur decretum connexum cum effectum, & hoc est impeditibile, jamque supponit saltem ut objectivè existentem, & à scientia media prævisam determinationem creaturæ, cui DEUS potestatem eligendi reliquit. Unde in decreto indifferenti solo non potest infallibiliter videri effectus futurus: in decreto autem connexo potest quidem videri: sed jam prius debuit videri in determinatione creaturæ, ut objectivè existente.

372. Ob. 3. Quælibet propositio de futuro contingente nunc est indifferens, ut sit vera, vel falsa: ergo nulla jam nunc est determinatè vera. prob. ant. Si nunc non datur ablativum indifferentiæ; tunc propositio est indifferens: sed hoc nunc non datur: ergo, prob. min. Ablativum indifferentiæ est ipsum objectum futurum, vel ejus futuritio: sed neutrum nunc datur: ergo. Resp. dist. ant. est indifferens indifferentiâ intrinsecâ, conc. ant. indifferentiâ extrinsecâ, neg. ant. & cons. ad prob. dist. maj. si non datur nunc ablativum per statum, & quidditivè, neg. maj. si neque datur per ampliationem, vel alienationem, aut denominativè, conc. maj. & dist. sic min. neg. cons. ad prob. min. conc. maj. dist. min. ut suprâ. & neg. cons. Indifferentia intrinseca propositionis stat in hoc, quod propositio sit talis naturæ, ut ipsa ex se non exigat potius dari, quam non dari objectum: sicut murus ex sua natura non exigit, esse potius albus, quam ruber: & hæc indifferentia, nec debet, nec potest tolli, manente propositione; quia est huic identificata: sed debet, & potest determinari, sicut murus per aliquem colorem.

Indifferentia extrinseca præter intrinsecam dicit insuper præcisionem ab eo, an objectum ita se habeat, prout affirmatur, an non: & hæc indifferentia tollitur (prout semper tollitur totum ablata parte) per hoc, quod objectum se ita habeat, prout affirmatur. Sic in propositione: *Petrus cras peccabit*: si ea vera est, ejus indifferentia extrinseca tollitur, & intrinseca determinatur per hoc, quod peccatum sit futurum, sive per futuritionem peccati, quæ jam datur nunc per ampliationem, quamvis nondum detur quidditivè, seu tota per statum; nam denominativè datur nunc eatenus, quatenus nunc datur negatio, sive non existentia peccati; quæ tamen, an propriè dici possit dari per statum, cum realiter nihil sit, quæstio de nomine fieri potest, de qua vide *num. 347.*

373. Dices 1. Non potest propositio determinari nunc per aliquid non existens nunc. Resp. dist. illat. Si non existat neque denominativè, om. si non existat quidditivè, neg. illat. Futuritio autem jam existit denominativè: non autem debet quidditivè existere; quia hæc ipsa propositio exigit, ut non existat quidditivè; non enim amplius esset futurum, si jam daretur actu existentia peccati.

Dices 2. Juxta nos hæc veritas: *Petrus cras peccabit*: est essentialiter connexa cum peccato: sed nihil datur hodie essentialiter connexum cum peccato cras futuro: ergo hæc veritas non datur hodie. Resp. dist. maj. hæc veritas, quidditivè sumpta, est essentialiter connexa, conc. maj. denominativè sumpta, neg. maj. & omiff. min. quæ posset distingui per statum, & ampliationem, dist. cons. ergo non datur hodie denominativè accepta, neg. cons. quidditivè accepta, om. cons. Hodie datur negatio peccati; quæ est veritas denominativè accepta, licet non detur, saltem per statum, existentia peccati, quæ est altera pars hujus veritatis quidditivè accepta. Negatio autem non habet essentialiter connexionem cum peccato cras futuro. Peccatum autem ipsum habet essentialiter, vel connexionem, vel potius identitatem secum ipso; quare non veritas denominativè accepta, sed quidditivè tantum accepta

cepta habet essentiali connexionem, vel melius loquendo, identitatem cum peccato.

374. Ob. 4. S. Thomas asserit, DEUM videre futura ut existentia in aeternitate sua: ergo non videt etiam ea in seipfis. ant. prob. ex S. Doctore 1. part. quest. 14. art. 13. in corp. dicente: *Licet contingentia fiant in actu successive, non tamen DEUS successive cognoscit contingentia, prout sunt in suo esse, sicut nos, sed simul; quia sua cognitio mensuratur aeternitate, sicut etiam suum esse; aeternitas autem tota simul existens ambit totum tempus, ut supra dictum est. Unde omnia, quae sunt in tempore, sunt DEO ab aeterno praesentia, non solum ea ratione, qua habet rationes rerum apud se praesentes, ut quidam dicunt, sed quia ejus intuitus fertur ab aeterno super omnia, prout sunt in sua praesentialitate.* Hic est famosus ille textus Angelici, quem Gonetius quidem ait, esse clarissimum: Capreolus autem nullam audet expositionem firmiter adstruere: Cajetanus ait, esse adeo obscurum, ut alios ante se, & seipsum per 15. annos ejus sensus latuerit. Sylvester ait, Thomistas pati maximas anxietates &c. vide Martinez *controv. 3. disp. 8. sect. 1.*

Resp. 1. neg. conf. nam, etsi DEUS futura videret hoc modo, tamen posset simul videre alio, sive in seipfis. dein dist. ant. asserit, DEUM videre futura in aeternitate, tanquam in medio. neg. ant. in aeternitate, tanquam faciente futura praesentia, quae dein videntur in seipfis. conc. ant. & neg. conf. In aeternitate possunt forte videri possibilia, non tamen absolute futura; quia cum his aeternitas nullo modo connexa est, sed sine omnibus posset aeternum dari. Unde S. Thomas non vult, futura videri in aeternitate, tanquam in aliquo medio: sed ad summum vult, videri futura in seipfis, ut DEO in aeternitate praesentia: qualem autem praesentiam S. Doctor intelligat, necdum fat liquet.

375. Cajetanus hunc textum exponit contra antiquiores Thomistas. Asserit autem, & cum ipso plures recentiores Thomistae, creaturas ab aeterno jam physice aeternitati DEI coexistere, & ut ita coexistentes cognosci à DEO. Non autem vult, creaturas existere ab aeterno physice in sua mensura, seu duratione (hoc enim esset contra fidem) sed ait, existere in aliena mensura, scilicet aeternitatis Divinae: qua ratione denominatio existentis esset à forma extrinseca, scilicet ab extrinseca aeternitate Divina: ferè sicut denominatio cogniti, vel visi, est ab extrinseca cognitione, vel visione alterius, cognoscentis, vel videntis. Sed in primis denominatio existentis non potest esse extrinseca; cum essentia, & existentia sint idem; 2. dō DEI immensitas non potest creaturam denominare ubique existentem: ergo neque aeternitas DEI semper existentem; quia est omnimoda paritas. Dein

Hac sententia vel tantum asserit, creaturas coexistere toti aeternitati indivisibili, sed inadæquate, ut diximus *num. 153.* hoc est, pro ea temporis differentia, pro qua existunt: & sic non existunt proprie physice ab aeterno, nisi objective: vel asserit, quod creatura, e. g. Antichristus, non tantum pro ea temporis differentia, pro qua existet, sed etiam nunc, hodie, heri, cras &c. physice coexistat aeternitati: & est imperceptibile, quomodo physice coexistat, quando non existit

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

physice: quod tamen dici deberet: ergo S. Thomas illo dicto suo non voluit adstruere praesentiam strictè physicam, sed tantum objectivam, uti nostri communiter explicant. vide Martinez *controv. 3. disp. 8. praesertim sect. 4.*

376. Dices 1. Si Angelicus intelligeret tantum praesentiam objectivam, ejus argumentatio esset hæc: DEUS futura ab aeterno videt; quia ea ab aeterno videt: quod esset frivolum. Resp. neg. illatum: ad summum sequeretur, quod esset ista: DEUS futura videt ab aeterno; quia omnia ab aeterno respectu ipsius sunt cognoscibilia, & etiam ejus cognitio est ab aeterno; neque enim praesentia, vel existentia objectiva, & intentionalis sunt idem: posterior quidem est cognitio rei: sed prior est cognoscibilitas rei, sive ipsa res, quae jam datur ab aeterno per ampliationem. In ista autem argumentatione nihil est frivolum: optimè verò dicitur, argumentationem S. Thomae esse illam, quam insinuat verbis citatis *num. 354.* scilicet: DEUS est aeternus: ergo aliquando illi creatura est praesens: ergo tunc eam videt tanquam praesentem: atqui, si semel eam videt praesentem, semper, adeoque ab aeterno, videt praesentem, sed pro sua temporis differentia.

Dices 2. S. Doctor ait, DEUM videre futura, non tantum; quia habet rationes rerum: sed quia ejus intuitus fertur ab aeterno super omnia: ergo videt non tantum ut praesentia objective in rationibus, aut ideis suis. Resp. Praesentia objectiva est varia pro varietate cognoscibilitatis rerum. In ideis, vel rationibus, à S. Doctore hic significatis, res sunt cognoscibiles per scientiam simplicis intelligentiae ut factibiles: in seipfis sunt cognoscibiles per scientiam visionis ut existentes pro sua temporis differentia. Adstruit igitur S. Doctor in DEO utramque scientiam de futuris ab aeterno ob duplicem eorum praesentiam objectivam, non verò strictè physicam.

Dices 3. DEUS videt ab aeterno futura intuitivè: ergo debent physice esse praesentia. Resp. dist. conf. aliquando. conc. conf. ab aeterno, & semper. neg. conf. Cognitio intuitiva ex Martinez *de DEO sciente disp. 8. sec. 3.* est illa, quae terminatur immediate ab ipso objecto, ut existente in sua temporis differentia, sive, per quam cognoscimus immediate in se objectum, quod aliquando extitit: sic, ut habet idem auctor, cognoscimus etiam intuitivè praeterita, si de ipsis habemus species immediatas, & non tantum abstractivas: non autem requiritur, ut objectum etiam tunc existat, quando intuitivè cognoscitur; hoc enim gratis requireretur. Idem dicit Arriaga *de DEO disp. 20. sec. 2. n. 13.* & hoc teste communiter omnes.

377. Ingeniosus Recentior in manuscriptis explicaturus praesentiam creaturarum in aeternitate DEI, asserit in primis auctoritatem Patrum dicentium, DEO ab aeterno omnia esse praesentia, ut S. Augustini *lib. 15. de Trinit. cap. 7.* ubi ait: *Novit DEUS omnia, ita, ut nec ea, quae dicuntur praeterita, ibi praetereant, nec ea, quae dicuntur futura, quasi desint, expectentur, ut veniant, sed & praeterita, & futura cum praesentibus sint cuncta praesentia.* item S. Gregorii cit. *num. 365.* Hac auctoritate supposita, ea posse dici, ait, realiter praesentia, quae cognoscuntur intuitiva cognitione: ad quam praeter ea, quae nos *num. antec.* requi-

requisivimus, requirit insuper, ut cognitio coexistat ipsi rei, pro sua temporis differentia existenti. Probat autem hoc suum assumptum autoritate Angelici, & paritate ab eodem adducta 1. parte quest. 8. art. 3. in corp. ubi sic habet. *Per praesentiam verò suam dicitur aliquid esse in omnibus, quae in prospectu ipsius sunt: sicut omnia, quae sunt in aliqua domo, dicuntur esse praesentia alicui, qui tamen non est secundum substantiam suam in qualibet parte domus;* unde ait hic auctor, modò aliquid intuitivè videatur, etsi distet loco, jam dici realiter praesens: ex quo inferit, dici posse physicè praesens, quod intuitivè videtur, etsi distet tempore. Quam tamen ipsam praesentiam vult, formaliter non stare in ipsa cognitione, vel visione intuitiva: sed potius in objecti aptitudine ad terminandam talem cognitionem, vel in tali ejus cognoscibilitate.

378. Si objiciatur, hac ratione tamen adhuc aliquid respectu DEI reverà futurum (nam non admittit, creaturas physicè DEO in istius aeternitate coexistere) reponit, nihil esse strictissime futurum, seu in eo sensu, in quo id SS. PP. sumunt: ait enim, ad strictissime futurum requiri durationes adaequatè diversas, ut scilicet duratio rei futura nullatenus coexistat durationi rei, per quam hæc denominatur prior: at hoc non contingit respectu DEI; cum omnis creata duratio coexistat aeternitati Divinæ, quæ tamen DEUM denominat priorem: sicut, ait, etiam ad distantiam requiruntur duæ ubicationes adaequatè diversæ; nam creatura non distat à DEO, nec pes ab anima, licet DEUS sit, ubi creatura non est, & anima, ubi pes non est. Si ulterius objiciatur, hac ratione etiam res existentes Ingolfstadii esse DEO realiter praesentes Romæ, cum etiam ibi DEUS eas intuitivè videat, concedit author sequentiam: & sanè respectu DEI aliquid longè minus est distantia Ingolfstadii, & Romæ, quam respectu ejus, qui in domo existit, distantia unius, vel alterius passus.

Id solum adhuc difficultatem habet, quòd admitti debeat, etiam Angelo posse aliquid futurum, & nondum existens, praesens esse realiter; cum possit habere, imò probabilius habeat, cognitiones intuitivas plurium possibilium, & futurorum. Resp. hic Author, cognitionem Angelicam, cum minimam durationem habeat, non durare, usque dum futurum existat, adeoque nunquam rei futurae coexistere, uri tamen coexistit cognitio DEI aeterna: sed gratis supponitur ista duratio minima, & non video, cur saltem non possit cognitio Angelica, sive dein duratione divisibili, sive indivisibili, durare aliquandiu, donec futurum existat; unde videtur, negari non posse, quòd hæc realis praesentia etiam respectu Angeli, vel absolute etiam respectu alterius creaturæ, possit dari: quod tandem etiam hic author transmittit. Multum hæc opinio habet de modo loquendi, & quia videtur bene exponere dicta SS. PP. ei me non oppono: manet tamen semper verissimum, quòd DEUS, etiam stante hac qualicumque reali praesentia, videat futura in se ipsis; cum hæc ipsa praesentia stet in eorum cognoscibilitate in seipsis, quæ determinat ad cognitionem intuitivam futurorum in seipsis: unde conclusioni nostræ minimè opponitur.

379. Tandem ad solvenda alia argumenta,

quæ afferri solent pro physica praesentia rerum in aeternitate: Nota 1. modò. aeternitatem non definiri, nec etiam formaliter esse, possessionem temporis extrinseci, sed vitæ interminabilis. 2. dō. aeternitatem neque esse mensuram temporis, nisi in actu 1. vel ex suppositione, quòd tempus existat; hinc, licet ab aeterno non mensuraverit actū creaturas, non fuisse defectum ex parte ipsius, sed ex parte creaturarum: sicut scilicet ulna non est in se imperfecta, si non mensuret pannum nondum existentem. 3. non quidem posse aliquid coexistere toti alicui aeternitati successivæ, & divisibili, quin existat aeternum, posse tamen coexistere aeternitati indivisibili, quin sit aeternum; nam in priori casu, si res non esset aeterna, non coexistere omnibus partibus aeternitatis: in 2. dō autem, cum aeternitas non habeat partes, potest coexistere toti, sed inadæquate. vide num. 153.

QUESTIO IV.

De Scientia Media.

ARTICULUS I.

An DEUS videat contingentia conditionatè futura.

380. **N**Otandum 1. veritatem conditionatam tria dicere, scilicet conditionem, conditionatum, & habitudinem unius ad alterum. Si conditio est necessaria, vel, quamvis in se contingens sit, tamen praefert habitudinem necessariam cum conditionato, hoc est, si datur necessaria connexio inter conditionem, & conditionatum, tunc propositio est necessaria, spectatque ad scientiam simplicis intelligentiæ, non ad mediam, e. g. in hoc actu: *Si DEUS efficaciter decrevit mundum condere, iste producetur*: nam, quia conditionatè futurum est tantum futurum secundum quid, non autem simpliciter futurum (quis enim dicat, alterum mundum simpliciter futurum? quamvis sub aliqua conditione futurus esset, si scilicet DEUS absolute vellet) reduci suo modo potest ad possibilia. Quòd si hoc concedere nullo modo velis; dicam, scientiam simplicis intelligentiæ esse illam, quæ cognoscit omnes veritates necessarias conditionatas. Si autem habitudo conditionis ad conditionatum non est necessaria, sed contingens, tamen etiam conduens, vel utilis ad conditionatum inferendum; tunc propositio est contingens, spectatque, ut infra dicemus, ad scientiam mediam, e. g. hic actus: *Si Petrus his sociis malis se junget, pervertetur*.

381. Aliquando autem conditio non conducit: sed est prorsus disparata. e. g. *Si Petrus saltat, Turca dormit*. tunc, ut rectè observat Eximius opusc. de scientia conditionata lib. 2. cap. 6. ad 2. melius pro particula si poneretur particula quando; quia hoc casu non datur ulla connexio causalis, sed tantum concomitantia aliqua temporis. Et hæc veritates non spectant ad scientiam mediam; sed vel ad scientiam visionis, quatenus affirmant aliquid existens, e. g. decretum, aut aliud quid: vel spectant ad scientiam simplicis intelligentiæ.